

І. І. Денисюк, І. Г. Любченко

Черний Гелій Іванович

ЧЕРНИЙ Гелій Іванович (02. 04. 1926, Харків — 07. 05. 2007, Київ) — гірничий інженер, фахівець у галузі будівництва. Доктор технічних наук (1983), професор (1993). Закінчив Сталінський індустріальний інститут (нині Донецьк, 1948), де 1949—50 й працював. 1948—49 — на уранових рудниках у Середній Азії; 1950—53, 1956—57 — на шахтах у м. Горлівка (Сталінської, нині Донецької обл.); 1957—58 — в Інституті гірничої справи АН УРСР; 1958—60 — у Державному науково-технічному комітеті при РМ УРСР; 1960—64 — в інституті «УкрНДІпроект» (усі — Київ); 1964—66 — у Київському зональному НДІ експериментального проектування; 1966—86 — у Відділенні геодинаміки вибуху, що в різний час належало до інститутів гідромеханіки та геофізики АН УРСР: 1973—75 — заступник директора СКТБ, 1975—86 — завідувач відділу; 1986—2007 — старший науковий співробітник-консультант, провідний, головний науковий співробітник НДІ будівельних конструкцій Держбуду України (обидва — Київ). Наукові дослідження: закономірності процесу зрушення порід при розробці рудних і вугільних родовищ під час підземного міського будівництва; умови стійкості укосів глибоких вибухових виїмок з урахуванням змін будови і властивостей ґрунту під дією вибуху; фізико-механічні властивості ґрунтів при динамічних навантаженнях, зокрема й вибухових; питання будівництва та захисту будівель, споруд, територій у складних інженерно-геологічних і сейсмічних умовах України; вибухові методи ущільнення ґрунтів, зміни їх структури, міцності, фільтраційних властивостей.

Основні праці

Зрушення порід лежачого боку у Криворізькому басейні. К., 1959; Разработка месторождений полезных ископаемых комбинированным способом. К., 1965 (співавт.); Основы взрывной проходки подземных выработок. К., 1966 (співавт.); Основы динамики грунтов и ее практические применения. К., 1968 (співавт.); Взрывные работы в горных породах. К., 1973 (співавт.); Изменения физико-механических свойств грунтов при динамических нагрузках. К., 1979; Устойчивость подрабатываемых бортов карьеров. Москва, 1980.

Бібліографічний опис:

Черний Гелій Іванович / І. І. Денисюк, І. Г. Любченко// Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2025. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-890067>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).